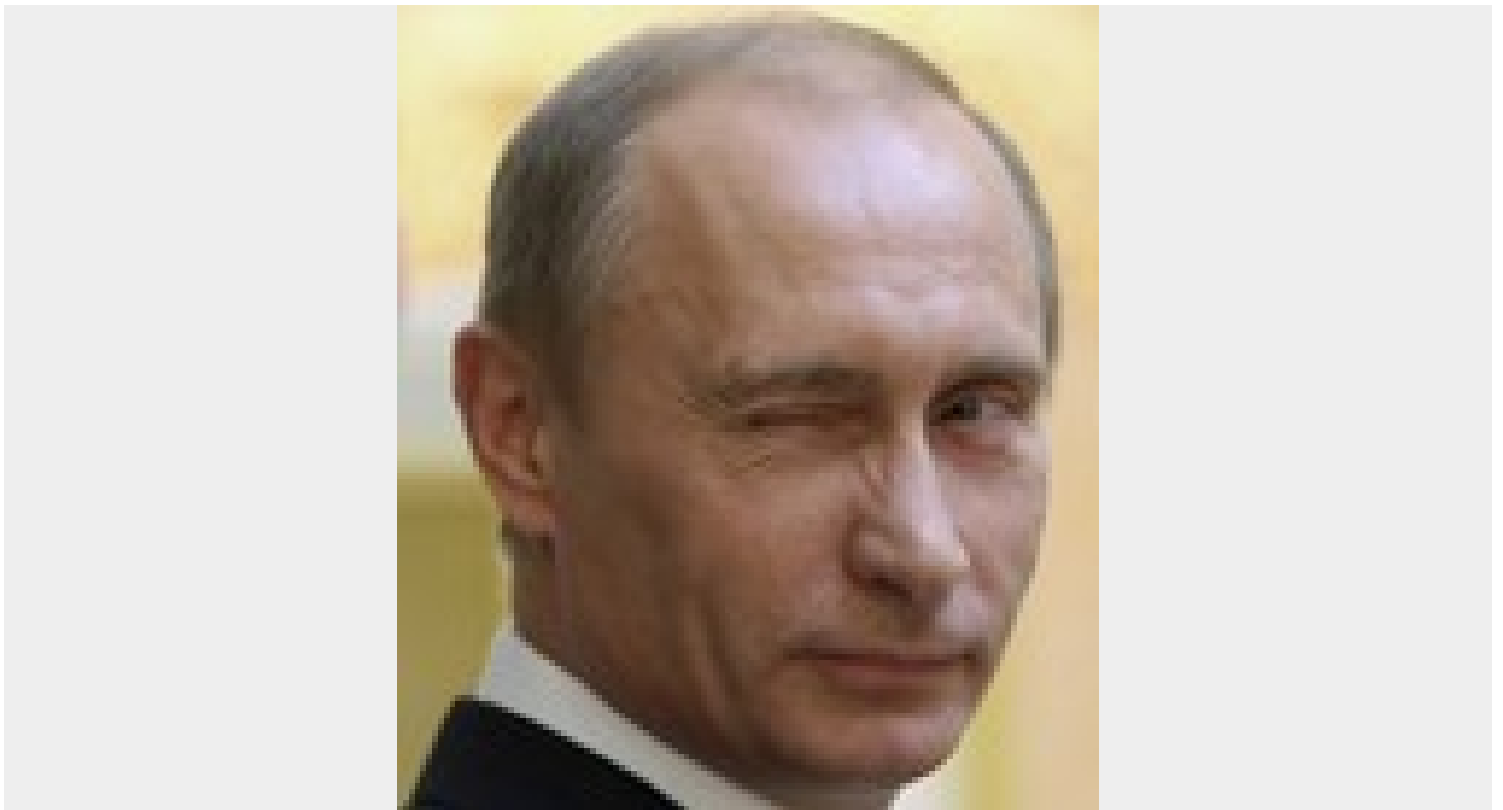

ՓՈՒԹԻՆԻ ԵՆԹԱԴԻՐԵԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ՊԱԼԱՅԵԱՆԻՆ

Posted on October 26, 2013 by Keghart

Category: [Opinions](#)

2. Հ. Պալայեանի Բաց Նամակը Վ. Վ. Փութինին տեսնել [«Առավոտ»](#) կայքէջին մէջ

Յարգելի Չորի Հայկի.

Ձեր նամակը թերթելով՝ ես իւրաքանչիւր էջում տեսնում եմ այն վախի, այն սարսափի զգացումները, որ արտայայտել էք դուք՝ կապուած թուրք-ազրպէյճանական վտանգի հետ: Ձեր պատմութիւնն է երեւի ստիպել նամակում արտայայտել այդ բոլորը: Ձեր հայրենագրկման ու Յեղասպանութեան պատմութիւնը: Գիտեք Չորի Հայկի, ինձ այս ամէնով հանդերձ՝ ապշեցնում է այն հանգամանքը, որ այդ նոյն Ձեր պատմութիւնը չի ստիպել Ձեզ՝ գոնէ մասամբ փոխուելու: Էլի նոյնն էք, ինչ կայիք օրինակ Խորալէլ Օրու, Յովսէփ Էմինի կամ այլոց ժամանակներում: Միթէ՞ Ձեր համար դաս չեղան այդ ժամանակները, միթէ՞ Ձեր պատմութիւնը չապացուցեց, որ հայերիդ պետականութիւնը վերականգնուեց ոչ թէ Օրու, Էմինի նամակների ու ինդրագրերի, այլ 1918թ. հերոսամարտում ընկած հայ զինուորների արեան յենքի վրայ: Կամ 1991թ. Արցախն անկախացաւ ոչ թէ նոյն Ձեր կամ Սիլվա Կապուտիկեանի՝ Մ. Կորպաչովին ուղղուած նամակների, այլ շուրջ 7.000 ընկած հայ ազատամարտիկների շնորհիւ:

2. Հ. Պալայեանի Բաց Նամակը Վ. Վ. Փութինին տեսնել [«Առավոտ»](#) կայքէջին մէջ

Յարգելի Չորի Հայկի.

Ձեր նամակը թերթելով՝ ես իւրաքանչիւր էջում տեսնում եմ այն վախի, այն սարսափի զգացումները, որ արտայայտել էք դուք՝ կապուած թուրք-ազրպէյճանական վտանգի հետ: Ձեր պատմութիւնն է երեւի ստիպել նամակում արտայայտել այդ բոլորը: Ձեր հայրենագրկման ու Յեղասպանութեան պատմութիւնը: Գիտեք Չորի Հայկի, ինձ այս ամէնով հանդերձ՝ ապշեցնում է այն հանգամանքը, որ այդ նոյն Ձեր պատմութիւնը չի ստիպել Ձեզ՝ գոնէ մասամբ փոխուելու: Էլի նոյնն էք, ինչ կայիք օրինակ Խորալէլ Օրու, Յովսէփ Էմինի կամ այլոց ժամանակներում: Միթէ՞ Ձեր համար դաս չեղան այդ ժամանակները, միթէ՞ Ձեր պատմութիւնը չապացուցեց, որ հայերիդ պետականութիւնը վերականգնուեց ոչ թէ Օրու, Էմինի նամակների ու ինդրագրերի, այլ 1918թ. հերոսամարտում ընկած հայ զինուորների արեան յենքի վրայ: Կամ 1991թ. Արցախն անկախացաւ ոչ թէ նոյն Ձեր կամ Սիլվա Կապուտիկեանի՝ Մ. Կորպաչովին ուղղուած նամակների, այլ շուրջ 7.000 ընկած հայ ազատամարտիկների շնորհիւ:

Հասկացեք Չորի Հայկի, նամակը կամ բողոքը զէնքերի մէջ ամենաթոյնն է, եւ մի մոռացեք, որ դուք այլեւս ունեք պետութիւն, իսկ մենք՝ ռուսներս, կայսերական շահեր: Չկասկածեք, որ մեր զինուորները մի օր անգամ չեն մնայ Արաքսի ափին, եթէ դա չբխի մեր կայսերական շահերից, եւ հակառակը՝ մնալու ենք այնտեղ, եթէ անգամ Ձեր հայոց հողում բնակուեն 3 մլն սահակաշվիլիներ կամ բայդեններ: Որքան հասկացայ, դուք

ռուսական պատմութեան դասերը լաւ գիտէք, յիշու՞մ էք, թէ 1722թ. Պետրոս Մեծն ինչու կէս ճամբից հետ վերադարձաւ եւ չեկաւ հայերիդ օգնելու, որովհետեւ կար դարձեալ կայսերական շահը, որից այն կողմ ոչինչ չկայ մեր համար: Նոյնկերպ մի օր հետ կը գնանք Ախուրեանից ու Արաքսից, եթէ մեր շահերն այլ տեղ որոնելու լինենք: Նոյն կերպ հեռացանք Վանից, Էրզրումից, իսկ Կարս անառիկ ամրոցը պատմութեան մէջ վերցրել ու յանձնել ենք շուրջ 5-6 անգամ: Ասելս այն է, որ մենք մի օր կանք, մի օր՝ ոչ: Հայաստանում յաւերժականը հայ ազգն է, որի շահերն այսօր համընկնում են ռուսների, վաղը կարող են համընկնել Չինաստանի, Մոնղոլիայի կամ Կամբոջայի շահերի հետ:

Չորի Հայկի, չեմ ուզում անդրադառնալ նամակի այն, ինձ համար ծիծաղաշարժ դրուագներին, որոնցում առաջարկում էք կարդալ մեր պատմութիւնը եւ տեսնել մեր յաւերժական շահերն Անդրկովկասում: Դուք յիշատակում էք Գիւլիստանի պայմանագիրը: Գիտէք, Չորի Հայկի, իմ մօտ տպաւորութիւնն այն է, որ Դուք չէք գիտակցում Արցախի առաւելութիւնը, օրինակ, ռուսներին կողմից ճանաչուած Աբխազիայի կամ Հարաւային Օսիայի նկատմամբ: Եթէ տարբերութիւնը չէք գիտակցել, ասեմ. Արցախը ներկայումս պաշտպանում է Արցախի Պաշտպանութեան բանակը, ի տարբերութիւն Աբխազիայի եւ Հարաւային Օսիայի, ուր տեղակայուած են ռուսական զօրքերը: Ես յիշեցնեմ, որ եւ՝ պետականութեան կայացման, եւ՝ միջազգային բանակցութիւնների թոհուրոհում Արցախի առաւելութիւնն այս համատեքստում անքննելի է:

Դուք, Չորի Հայկի, կանխագուշակում եւ զգուշացնում էք ինձ, որ մի օր թուրք-ազրպէյճանցիները կը հզօրանան, կը կլանեն նաեւ մեր երկրի շատ մասեր, որից սարսափած՝ ես պիտի պաշտպանեմ ՀՀ-ն ու Արցախը: Հիանալի անզլիական մեթոտ՝ ուրիշի ձեռքով հանել կրակից շագանակներ: Մի պահ ենթադրենք՝ ես չգիտեի այդ ամէնը եւ այժմ անցնում եմ գործի, սակայն այստեղ ինձ ապշեցնում էք դարձեալ դուք՝ հայերդ: Չորի Հայկի, Ձեզ չի հետաքրքրել, թէ, Դուք ինչու՞ էք հաւատում միայն թրքա-ազրպէյճանական կողմի հզօրացմանը եւ լուսադեմից մինչ իրիկուն հաշուարկում, թէ նրանք հզօրանալով ինչեր կանեն: Չորի Հայկի, ինձ շատ հետաքրքիր է, ինչու՞ չէք հաւատում Դուք Ձեր ազգի, Ձեր երկրի հզօրացմանը: Միթե՞ 90-ականներին ամբողջ Ազրպէյճանը ծնկի բերած եւ արդէն 20 տարի Արցախի անկախութիւնը կերտող արցախահայութիւնն ի վիճակի չէ ապագայում եւս տեր կանգնել նրան: Տպաւորութիւնս այն է, որ հայերդ աւելի հրաշալի էք ապրել Ցարական Ռուսաստանի կազմում եղած ժամանակ, քան անկախութեան տարիներին եւ այժմ կարօտախտով էք յիշում ցարական երջանիկ տարիները:

Չորի Հայկի, ես լաւ գիտեմ իմ գործը, իսկ Ռուսաստանին առաջնորդում են իր շահերը: Այ դուք՝ հայերդ, լաւ չգիտէք ձեր գործը եւ փոխանակ հզօրացնէք ձեր երկիրը, ազատագրուած Արցախը, զբաղուած էք օտար տերեր ման գալով: Ես ապշեցի. ուղիղ 10 տարի առաջ, երբ կազմալուծուած 10 հազարանոց իրաքահայ համայնքից Ձեր

հայրենակիցները եկան ոչ թե Արցախի ազատագրումը ու բերրի տարածքներ, այլ՝ վերահաստատուեցին այլ երկրներում: Չարմանքս կրկնուեց 10 տարի անց, երբ 70 հազարանոց կազմալուծուած սիրիահայ համայնքից նոյնպէս մատների վրայ հաշուող հայեր եկան Արցախ: Չորի Հայկի, ես համաձայն եմ, որ Արցախը բոլոր առումներով պատկանում է հայերիդ, սակայն մի խօսք կայ՝ հողը նրանն է, ով ապրում է այնտեղ, դուք՝ հայերդ, աւելի գերադասում եք ապրել Եւրոպայում, անգամ Ռուսաստանի տայգաներում, քան ձեր հրաշակերտ Արցախում: Այդ է նաեւ պատճառը, որ անգամ իմ «հայրենակիցներ» ծրագրի իրագործումից յետոյ, որը շարունակում է Ձեր երկրից տանել տասնեակ հազարաւոր մարդկանց, կրկին հայ գրողների շուրթերից չեն իջնում «կեցցէ Փուփինը» քծնախառն բառերը: Յիշեցնեմ նաեւ, որ Ձեր կողմից այդքան քննադատուած նոյն Սթալինը քառասունականներին իրականացրեց ներգաղթի լայնածաւալ ծրագիր, որով Սովետական Հայաստան եկան հազարաւոր սփիւռքահայեր, մարդիկ՝ որոնց սերունդներն այսօր զանգուածօրէն լքում են այդ նոյն «երազի երկիր» Հայաստանը: Այսքանից յետոյ, դուք խօսում եք Նախիջեւանի կամ Արեւմտահայաստանի մասին, ծիծաղելի է:

Վերադառնալով մտքիս՝ նշեմ, որ ձեր ազգի մօտալուտ աղէտը ոչ թե Թուրքիայի կամ Ազրայեյճանի հզօրացումն է, այլ ձեր երկրի հզօրացման ցածր տեմպերը, Ձեր ժողովրդի սեփական երկրի ապագայի հանդէպ հաւատի բացակայութիւնն ու դրա բերումով երկրից հեռանալու փաստը: Ելնելով այս, ինչպէս նաեւ այն հանգամանքից, որ դուք ինձ մի քանի տասնեակ խորհուրդներ էիք տուել, ես ինձ իրաւունք եմ վերապահում խորհուրդ տալ ձեզ. մի նամակ էլ գրէք Ձեր ղեկավարութեանը՝ յիշեցնելով վերջիններիս, որ իրենց ոչ մէկը չի խանգարում, եւ ոչ մի եւրոպա կամ ասոցացման համաձայնագիր պետք չէ, որպէսզի վերջիններս ստեղծեն իրաւահաւասար ու արդար երկիր, որտեղ ապրանքների եզակի ներկրողները չեն սահմանի իրենց ուզած գները, վերացնեն կոռուպցիան, մենաշնորհները, ստեղծեն արդար ու անկախ դատական համակարգ: Ահա այս պայմաններում երբ կ'ունենաք բարեկեցիկ երկիր, կ'ունենաք արտագաղթի մասին մոռացած ժողովուրդ, կ'ունենաք հզօր եւ պաշտպանուած Արցախ, ձեզ՝ հայերիդ, էլ ոչ մի «գիւլիստան» կամ «թուրքմէնչայ» պետք չէ:

Գիտէք Չորի Հայկի, ես գնահատում եմ Ձեր մտավախութիւնները, գիտակցում նաեւ այն վտանգը, որը կախուած է Ռուսաստանի գլխին, եթէ թուրք-ազրայեյճանցիները կլանեն Արցախը, ոչնչացնեն Հայաստանը եւ ձգուեն դէպի Ալթայ: Այդուհանդերձ ես առայժմ չեմ ցանկանում զօրքեր տեղակայել Արցախում: Սակայն եթէ հայերդ շարունակէք դատարկել ՀՀ-ն ու Արցախը, եւ մի օր զգացուի Արցախի պաշտպանութեան պակաս, ես կը մտածեմ այդ մասին: Այդ ժամանակ ֆիզիքապէս կը լինի Արցախը, սակայն Արցախում ռուսական դրօշի առկայութիւնը շատ բան կը փոխի Ձեր երկրում, Ձեր հոգիներում: Մտածե՛ք այս մասին:

Չորի Հայկի զբաղուէք ոչ թէ մեռած ու Ձեր ազգի արժանապատուութիւնը ոտնահարող

այդ մեծերի ապրած վայրերում՝ Վարեւանում, Կարծախում, Ախալքալաքում եւ
Գանձայում:

Երազում եմ տեսնել նաեւ հրաշագեղ Թմկաբերդը, որը ռուսներին հարսը՝ Թամար
թագուհին, որպէս հայկական բերդ 1191թ. ժառանգեց Չաքարեանների կրտսեր ճիւղի՝
Վահրամեանների տոհմի ներկայացուցիչ Սարգսին:

Չորի Հայկի, հայերիդ այժմ ոչ թէ «գիւլիստան» է պետք, այլ կամք՝ հզօրացնելու
սեփական երկիրը: Իսկ իմ մտահոգութեան առարկան այժմ ոչ թէ «գիւլիստան»ն է կամ
Արցախը, այլ՝ «ադրիանապոլիսն» ու Ջաւախքը:

Կանխաւ ներողութիւն հայցող՝

Վ.Վ. Փութին

ՌԴ Նախագահ

24 Հոկտեմբերի 2013 թ.

Մոսկուա, Քրեմլ

Վ.Վ.Փութինի հնարաւոր նամակը Չ.Հ.Պալայեանին
հայերէնի վերածեց՝ Վահէ Սարգսեանը

Արտատպուած Times.am Կայքէջէն

